

Živnosti

- charakterizovať pojem živnosť a charakterizovať jednotlivé druhy živností,
- rozlišovať všeobecné a osobitné podmienky na vykonávanie živností,
- poznať jednotlivé živnostenské oprávnenia,
- ako postupovať v prípade záujmu o podnikanie.

Živnosť je najrozšírenejšou formou podnikania v Slovenskej republike. Živnosti sú prevažne malé a stredné podniky, ktoré pôsobia v oblasti obchodu, remesiel a služieb. Podnikateľ (živnostník) vlastný podnik zvyčajne riadi a neobmedzene ručí celým svojím majetkom za záväzky podniku a prípadné straty.

PRÍKLAD

Monika Kučeravá sa stala živnostníčkou. Za záväzky svojho podniku ručí majetkom, ktorý používa pri podnikaní (zariadením kaderníckeho salónu, vlasovou kozmetikou, počítačom, elektronickou pokladňou a i.). V prípade, že by sa jej nedarilo a tento majetok by nestačil na úhradu záväzkov, musela by pri ich vyrovnávaní použiť aj svoj osobný majetok (napr. dom v osobnom vlastníctve, zariadenie domu a i.).

Základnou právnou normou, ktorá upravuje živnosti, je **zákon o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)**.

- ZIVNOSŤ je:
1. sústavná činnosť,
  2. uskutočňovaná samostatne,
  3. vo vlastnom mene,
  4. na vlastnú zodpovednosť,
  5. za účelom dosiahnutia zisku,
  6. za podmienok ustanovených živnostenským zákonom.

Každá podnikateľská činnosť nie je živnosťou. Existujú činnosti, ktoré spĺňajú znaky podnikania, ale na ich vykonávanie nie je potrebné živnostenské oprávnenie, a osoby, ktoré ich vykonávajú nie sú živnostníkmi. Ide o tzv. **neživnostenské podnikanie**. Patria sem napríklad činnosť lekárov, lekárnikov, advokátov, daňových poradcov, činnosť bánk a poisťovní, zdravotnícke, vzdelávacie a sociálne služby a i.

- Úloha 1** Ktorý z nasledujúcich subjektov je v zmysle živnostenského zákona živnostníkom?
- a) JUDr. Juraj Pravda, advokát,
  - b) Karol Ševc, oprava obuvi,
  - c) Allianz-Slovenská poisťovňa, akciová spoločnosť,
  - d) Slovenská sporiteľňa, akciová spoločnosť,
  - e) Jozef Malta, murárske práce,
  - f) Eugen Múdry, daňový poradca,
  - g) Juraj Mokry, maliar-natierač,
  - h) MUDr. Iveta Slamová, detská lekárka,

Živnosti môžu zakladať fyzické aj právnické osoby. Živnostník, ktorý chce podnikáť, musí splniť predpísané podmienky.

Podmienky prevádzkovania živnosti

Všeobecné podmienky

(musí ich splniť každý bez ohľadu na druh živnosti)

- ▣ dosiahnutie veku 18 rokov
- ▣ spôsobilosť na právne úkony
- ▣ bezúhonnosť

Osobitné podmienky

(líšia sa podľa jednotlivých druhov živnosti)

- ▣ predpísaná odborná alebo iná spôsobilosť

Predpísaný vek 18 rokov dokazuje záujemca o podnikanie platným občianskym preukazom.

Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov. Napríklad ten, kto bol právoplatne odsúdený za **trestný čin**, ktorý súvisí s predmetom podnikania, sa nepovažuje za bezúhonného.

Osobitné podmienky musia byť splnené pri niektorých druhoch živností a sú stanovené pre každý druh živnosti osobitne.

Predpísaná odborná spôsobilosť sa preukazuje dokladmi o vzdelaní a praxi, napríklad výučným listom, maturitným vysvedčením a inými dokladmi.

U fyzickej osoby musí spĺňať všeobecné podmienky sám živnostník a jeho zodpovedný zástupca, ak si ho určil. Ak o živnosť požiada právnická osoba, musí spĺňať všeobecné podmienky aj osoba, ktorá je jej **statutárnym orgánom** (napr. konateľ v obchodnej spoločnosti).

podľa spôsobu získania živnostenského oprávnenia

ohlasovacie

podľa požiadaviek na odbornú spôsobilosť

remeselné

viazané

voľné

Živnosti

~~koncesované~~

podľa predmetu podnikania

obchodné

výrobné

poskytujúce služby

OHLASOVACIE ŽIVNOSTI sú činnosti, ktoré sa môžu prevádzkovať na základe ohlásenia na odbore živnostenského podnikania príslušného obvodného úradu.

Rozlišujeme remeselné, viazané a voľné ohlasovacie živnosti.

- a) **Remeselné živnosti** sú činnosti, pri ktorých sa vyžaduje odborná spôsobilosť. Záujemca o remeselnú živnosť sa preukáže výučným listom alebo iným dokladom o riadnom ukončení príslušného učebného alebo študijného odboru. Fyzická osoba môže odbornú spôsobilosť preukázať aj rozhodnutím o uznaní odbornej praxe alebo odbornej kvalifikácie, ktoré vydáva Ministerstvo vnútra SR.

Príklady remeselných živností: zámočníctvo, stolárstvo, hodinárstvo, kožušníctvo, pánske, dámske a detské kaderníctvo, kamenárstvo a i.

Úloha 2 Vyhľadajte v prílohe 1 živnostenského zákona ďalšie príklady remeselných živností. Uveďte, aké remeselné živnosti sa nachádzajú vo vašom meste. Úplné znenie živnostenského zákona nájdete aj na internetovej stránke

- b) **Viazané živnosti** sú náročnejšie činnosti. Odborná spôsobilosť na ich vykonávanie je upravená osobitnými predpismi. Zákon určuje podmienky osobitne pre každú viazanú živnosť.

Príklady viazaných živností: prevádzkovanie autoškoly, revízia a skúšky kotlov, geodetické a kartografické činnosti, vykonávanie ohňostrojových prác, očná optika, zubná technika, zlievanie drahých kovov, sprievodca cestovného ruchu, pedikúra, masérske služby a i.

Úloha 3 V prílohe 2 živnostenského zákona zistíte, ako sa preukazuje odborná spôsobilosť pri viazanej živnosti vykonávanie ohňostrojových prác.

- c) **Voľné živnosti** sú činnosti, pri ktorých sa nevyžaduje preukázanie odbornej spôsobilosti a stačí splniť všeobecné podmienky (vek 18 rokov, spôsobilosť na právne úkony a bezúhonnosť). Nie sú uvedené v žiadnej prílohe zákona.

Príklady voľných živností: kúpa tovaru na účel ďalšieho predaja, podomový obchod, upratovacie práce, prekladateľská činnosť, činnosť hostesiek a i.

Úloha 4 V ukážke na nasledujúcej strane si pozrite, aké všeobecné náležitosti obsahuje ohlásenie fyzickej osoby.

Na základe ohlásenia vydá odbor živnostenského podnikania **živnostenský list**.

ŽIVNOSTENSKÝ LIST je doklad, ktorý osvedčuje splnenie podmienok na prevádzkovanie ohlasovacej živnosti.

Živnostenský list oprávňuje podnikateľa vykonávať príslušnú ohlasovaciu živnosť, je formou živnostenského oprávnenia.

Živnostenské oprávnenie pri ohlasovacích živnostiach vznikne dňom ohlásenia alebo dňom začatia živnosti (ak je uvedený v ohlášení neskorší dátum).

Úloha 5 Pozrite si ukážku živnostenského listu na strane 186 a uveďte, aké obsahuje základné údaje.

KONCESOVANÉ ŽIVNOSTI sú činnosti, ktoré sa môžu prevádzkovať na základe koncesie. Koncesia je úradné povolenie na vykonávanie koncesovaných živností.

Príklady koncesovaných živností: nákup, predaj, prenájom alebo úschova zbraní a streliva, prevádzkovanie strelnice, taxislužba, prevádzkovanie pohrebiska, zmenárne a i.

Záujemca o podnikanie požiadá odbor živnostenského podnikania o **koncesiu a vydanie koncesnej listiny**. Okrem odbornej spôsobilosti sa skúma aj spoľahlivosť záujemcu o koncesiu, resp. jeho zodpovedného zástupcu. **Spôľahlivosť** sa posudzuje vo vzťahu k predmetu podnikania, pričom sa berie ohľad na ochranu života, zdravia, majetkových a iných práv a verejných záujmov. Koncesia môže byť časovo alebo územne obmedzená.

Živnostenské oprávnenie vznikne dňom doručenia koncesnej listiny.

KONCESNÁ LISTINA je doklad, ktorý osvedčuje splnenie podmienok na prevádzkovanie koncesovanej živnosti a oprávňuje podnikateľa vykonávať príslušnú koncesovanú živnosť.

vyplní úrad (napr. nalepi kolok)

OBVODNÝ ÚRAD V Banskej Bystrici
odbor živnostenského podnikania

OHLÁSENIE

voľnej, remeselnej alebo viazanej živnosti fyzickou osobou s bydliskom na území SR

Podľa § 45 a § 46 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, ohlasujem:

priezvisko: Molnárová	meno: Barbora	titul:
rodné číslo: 585221/1234	bydlisko: 974 11 Banská Bystrica, Gagarinova 4	
obchodné meno: Barbora Molnárová – BAMOL		
miesto podnikania: Banská Bystrica, Gagarinova 4		
identifikačné číslo (IČO): 36238738		

PREDMET PODNIKANIA

kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) v rozsahu voľných živností

deň začatia živnosti: 1. 9. 2008

deň ukončenia podnikania:

prevádzkareň – združená prevádzkareň – súvisiaci priestor* (adresa)

Odbornú spôsobilosť preukazujem nasledujúcimi dokladmi:

Oprávnenie užívať nehnuteľnosť (miesto podnikania, prevádzkarne) preukazujem:

Vyhlasujem, že uvedené údaje sú pravdivé, že žiadny osobitný zákon mi neobmedzuje alebo nevylučuje prevádzkovať živnosť a že na môj majetok nebol ukončený konkurz ani nebol návrh na konkurz zamietnutý pre nedostatok majetku, že mi súdom ani správnym orgánom nebol uložený zákaz činnosti týkajúci sa vykonávania živnosti.

Podpis podnikateľa:

Molnárová

Obvodný úrad v Banskej Bystrici
Číslo živnostenského registra: 601-14069

Odbor živnostenského podnikania

kolok

č. j. 212/03

V Banskej Bystrici 1. 9. 2008

ŽIVNOSTENSKÝ LIST

Na základe § 66 v spojení s § 47 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v platnom znení a § 46 zákona č. 71 /1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) sa osvedčuje vznik živnostenského oprávnenia pre:

Obchodné meno: Barbora Molnárová – BAMOL.

Sídlo: 974 11 Banská Bystrica, Gagarinova 4

Právna forma: fyzická osoba

Pridelené IČO: 36238738

Štatutárny orgán: Barbora Molnárová

974 05 Banská Bystrica, Gagarinova 4

Predmet podnikania:

Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) v rozsahu voľných živností

Deň vzniku oprávnenia: 1. 9. 2008

Živnostenský list je vydaný z vlastného podnetu s poukazom na ustanovenia § 74 ods. 2 živnostenského zákona a s prihliadnutím na predchádzajúce rozhodnutie o registrácii.

Poučenie:

Proti vydaniu živnostenského listu sa možno odvolať do 15 dní od doručenia živnostenského listu.

Živnostenský list č. 3/212 je zaevidovaný v živnostenskom registri pod registračným číslom 212/03/2008.

Živnostenský list prevzal: Barbora Molnárová

dátum a podpis:

3. 9. 2008 *Molnárová*

Živnostenské oprávnenie pri ohlasovacích i koncesovaných živnostiach môže zaniknúť:

- smrťou fyzickej osoby (ak nepokračujú v živnosti dediči),
- uplynutím doby (ak bolo oprávnenie vydané na určitú dobu),
- rozhodnutím živnostenského úradu (napr. ak živnostník porušil stanovené podmienky),
- zánikom právnickej osoby (napr. ak nastala likvidácia obchodnej spoločnosti)
- na žiadosť podnikateľa.

Úloha 6 *Uveďte, ktoré zo živností sú ohlasovacie a ktoré koncesované.*

- a) pohostinská činnosť,
- b) maloobchod a veľkoobchod,
- c) kamenárstvo,
- d) zmenárenská činnosť,
- e) taxislužba,
- f) prevádzka čerpacej stanice,
- g) predaj zbraní,
- h) oprava obuvi,
- ch) zámočníctvo,
- i) prevádzka krematória.

Rozlišujeme obchodné živnosti, výrobné živnosti a živnosti poskytujúce služby.

- a) **Obchodné živnosti** – napríklad pohostinská činnosť, kúpa tovaru na účel jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod), kúpa tovaru na účel jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod), prenájom motorových vozidiel a i.
- b) **Výrobné živnosti** – napríklad výroba hotových výrobkov, montáž a nastavenie výrobkov, výroba obalov a i.
- c) **Živnosti poskytujúce služby** – napríklad opravy a údržba vecí, preprava osôb, preprava tovaru a i.

Živnostenský register je verejný zoznam živnostníkov v danom územnom obvode. Zapisujú sa do neho všetky dôležité údaje o živnostníkoch. Živnostenské registre vedú odbory živnostenského podnikania podľa miestnej príslušnosti.

Miestna príslušnosť je určená:

u fyzickej osoby	trvalým bydliskom
u právnickej osoby	sídlom podnikateľa

Živnostenský register má:

- verejnú časť – do nej môže nahliadnuť každý človek a požiadať o výpis z registra,
- neverejnú časť – tvoria ju osobné údaje podnikateľa a zodpovedného zástupcu

Úloha 7 Živnostenské registre nájdete aj na internete. Zoznámte sa s internetovou stránkou , kde si môžete pozrieť verejnú časť živnostenského registra Slovenskej republiky a vyhľadať verejne prístupné údaje o živnostníkoch (napr. o tých, ktorí podnikajú vo vašom meste).

Postup: Ako si založiť živnosť?

ÁNO	1. Chcem podnikat?	NIE
2. Chcem podnikat sám?	NIE	ZAMESTNÁM SA
ÁNO	HLADÁM SPOLOČNÍKA	
3. V čom chcem podnikat?		
VOLBA PREDMETU PODNIKANIA		
4. O akú živnosť ide?		
NAPRIKLAD VIAZANÚ ŽIVNOSŤ		
5. Aké potrebujem splniť predpoklady?		
ZISTIM V ŽIVNOSTENSKOM ZÁKONE		
6. Príprava dokladov		
OBČIANSKY PREUKAZ VYPIS Z REGISTRA TRESTOV DOKLADY O VZDELANI A PRAXI OHLÁSENIE ŽIVNOSTI KOLOK		
7. Návšteva odboru živnostenského podnikania		

Tomáš Baťa: „ Moja práca má jeden účel: službu životu.“

Spoločnosť Baťa patrí medzi najväčších svetových výrobcov obuvi. Všetko to začalo v roku 1894, keď Tomáš Baťa starší so svojimi súrodencami Annou a Antonínom založili obuvnícku živnosť v Čechách. Dnes spoločnosť Baťa podniká v 68 krajinách sveta, vlastní 50 výrobných závodov, približne 5 000 predajní a zamestnáva takmer 50 000 zamestnancov. Bližšie informácie nájdete na internetovej stránke

POJEM	VYSVETLENIE
Živnosť	sústavná činnosť, uskutočňovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, s cieľom dosiahnuť zisk a za podmienok ustanovených živnostenským zákonom
Podmienky pre vznik živnosti	všeobecné (18 rokov, spôsobilosť na právne úkony a bezúhonnosť) osobitné (odborná a iná spôsobilosť)
Druhy živností	podľa spôsobu získavania živnostenského oprávnenia: ohlasovacie (remeselné, viazané, voľné) koncesované podľa predmetu podnikania: obchodné, výrobné, poskytujúce služby
Živnostenské oprávnenie	živnostenský list koncesná listina
Živnostenský register	zoznam živnostníkov v danom územnom obvode

1. Charakterizujte živnosť.
2. Aké druhy živností poznáte?
3. Aké podmienky musí splniť fyzická osoba, ak sa chce stať živnostníkom?
4. Akými dokladmi sa preukazuje odborná spôsobilosť živnostníka?
5. Kedy vzniká živnostenské oprávnenie a v akých prípadoch zaniká?
6. Čo je to živnostenský register a na aké účely slúži?
7. Prostredníctvom akých dokladov preukazuje podnikateľ svoje živnostenské oprávnenie?

1. Aký je rozdiel medzi podnikateľom a živnostníkom? Môžeme považovať tieto pojmy za synonymum?
2. Uvažovali ste už o tom, že by ste si v budúcnosti založili živnosť? Na aký predmet podnikania by ste sa chceli zamerať? Aké podmienky by ste museli splniť a ako by ste postupovali pri vybavovaní živnostenského oprávnenia?

Úloha 1 b), e), g)

Úloha 2, 3 individuálne riešenie

Úloha 4 práca s ukážkou

Úloha 5 Ukážka živnostenského listu vydaného fyzickej osobe obsahuje osobné údaje podnikateľa, obchodné meno, identifikačné číslo, predmet a miesto podnikania, dobu, na ktorú sa živnostenské oprávnenie vydáva, deň začatia živnosti a vydania živnostenského listu a i.